

Голас Радзімы

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЙ СЕКЦЫІ КАМІТЭТА ЗА ВЯРТАННЕ НА РАДЗІМУ
І РАЗВІЦЦЕ КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЕЙ З СУАІЧЫНІКАМІ

№ 7 (692)

Студзень 1963 г.

Год выдання 9-ы

МІР—ГЭТА ГАЛОУНАЕ

Сусветная грамадскасць з жывой цікавасцю сустрэла выступленне на VI з'ездзе Сацыялістычнай адзінай партыі Германіі кіраўніка дэлегацыі Камуністычнай партыі Савецкага Саюза, Першага сакратара ЦК КПСС таварыша М. С. Хрушчова. Яго глыбокая па зместу, яскравая прамова знайшла велізарны водгук ва ўсім свеце. У ёй дадзены навуковы, марксісцка-ленінскі, усебакова аргументаваны аналіз сучаснага міжнароднага жыцця і сучаснага этапу ў развіцці сусветнага рабочага і камуністычнага руху.

Перад народамі ўсяго свету няма зараз іншай больш актуальнай і жыццёва важнай задачы, чым папярэджанне тэрмаядзернай вайны. Сусветны камуністычны і рабочы рух з'яўляецца магутнай сілай сучаснасці, здольнай пасляхова мабілізаваць шырокія народныя масы ў абарону міру, для спынення агрэсіўных задум міжнароднай рэакцыі. Чалавецтва з кожным днём усё больш выразна ўсведамляе, што камунізм ратуе свет ад тэрмаядзернай катастрофы, што камуністы — самыя стойкія, рашучыя і паслядоўныя абаронцы міру. У свядомасці народаў камунізм і мір зліваюцца ў адно.

Барацьба за захаванне міру, за перамогу прынцыпу мірнага суіснавання арганічна пераплятаецца і найшчыльнейшым чынам узаемазвязана з рэвалюцыйнай барацьбой рабочага класа, усіх працоўных за перамогу сацыялізму на зямлі. «У наш час справа абстаіць так, — заявіў таварыш М. С. Хрушчоў, — што барацьба за мір стала важнейшай умовай барацьбы за сацыялізм. Ні адна праблема рэвалюцыйнага руху рабочага класа, нацыянальна-вызваленчага руху не можа цяпер разглядацца без сувязі з барацьбой за мір, за прадухіленне сусветнай тэрмаядзернай вайны».

Ленінскі прынцып мірнага суіснавання — гэта генеральная лінія знешняй палітыкі Камуністычнай партыі Савецкага Саюза і іншых марксісцка-ленінскіх партый, гэта сцяг усіх сацыялістычных дзяржаў, жаданая мэта ўсіх народаў. Вось чаму цвёрды курс на ўмацаванне мірнага суіснавання дзяржаў з розным сацыяльным ладам, на эканамічнае спабодніцтва сацыялізма з капіталізмам і забеспячэнне ў гэтых умовах перамогі камунізму надае сусветнаму камуністычнаму руху нябачаную прыцягальную сілу, прыцягвае на яго бок шырокія народныя масы.

Узросшы ўплыў сіл міру і сацыялізма, мудрасць і эфектыўнасць палітыкі мірнага суіснавання знайшлі сваё новае пацвярджэнне ў крытычныя дні кастрычніка мінулага года, калі вырашалася пытанне аб лёсе чалавецтва. Бо кожнаму разумнаму чалавеку зразумела, што калі б у тыя дні ўспыхнула іскра вайны ў раёне Карыбскага мора, то зямны шар быў бы неадкладна ахоплены полымем тэрмаядзернага пажару. У выніку намаганняў кубінскага народа, намаганняў Савецкага Саюза і іншых краін сацыялізма, а таксама іншых дэмакратычных, антыімперыялістычных сіл агрэсіўныя колы амерыканскага імперыялізму вымушаны былі адступіць і публічна заявіць аб адмаўленні ад уварвання на Кубу. У выніку падзей у раёне Карыбскага мора чалавецтва яшчэ больш праніклася ўсведамленнем неабходнасці мірнага суіснавання.

Змагацца за мір сягоння — гэта значыць змагацца за ўсеагульнае і поўнае раззбраенне, спыненне ядзерных выпрабаванняў, за мірнае ўрэгуляванне германскай праблемы. Калі народы не хочуць, выйшаўшы з аднаго вострага між-

народнага крызісу, аказацца ў другім, яшчэ больш грозным і цяжка пераадольным, неабходна давесці да канца вырашэнне германскага пытання. Падпісанне германскага мірнага дагавору — шлях да аздаравлення атмасферы ў Еўропе, да ліквідацыі рэштак другой сусветнай вайны, да стварэння больш трывалай асновы мірнага суіснавання.

Сацыялістычныя краіны згодны на тое, каб мірны дагавор быў падпісаны з двюма германскімі дзяржавамі або з адной з іх. Яны прапануюць прадаставіць Заходняму Берліну пры мірным ўрэгуляванні статус вольнага горада. Сацыялістычныя краіны гатовы даць гэтаму вольнаму гораду самыя надзейныя гарантыі неўмяшання ў яго справы, гарантыі свабоды выбару насельніцтвам Заходняга Берліна таго сацыяльна-палітычнага ладу, які яго больш за ўсё задавальняе. Гарантам гэтых гарантый павінна стаць Арганізацыя Аб'яднаных Нацый. Краіны сацыялізма згодны нават на тое, каб у Заходнім Берліне на працягу пэўнага часу знаходзіліся іншаземныя войскі пад флагам ААН.

Толькі тыя, хто хоча захавання міжнароднай напружанасці і абвастрання «халоднай вайны», могуць не згаджацца з гэтай гранічна яснай і дакладнай праграмай германскага мірнага ўрэгулявання.

У наш час, калі сусветная сацыялістычная сістэма становіцца рашаючым фактарам міжнароднага развіцця, калі камуністычны рух ператварыўся ў самую ўплывовую палітычную сілу сучаснасці, асабліва важнае значэнне мае для лёсу ўсяго чалавецтва адзінства краін сацыялізма, маналітная згуртаванасць сусветнага камуністычнага і рабочага руху.

«Марс-1» у палёце

З 8 па 15 студзеня з міжпланетнай станцыі «Марс-1» былі праведзены чарговыя сеансы радыёсувязі. Былі зроблены траекторныя вымярэнні і прынята тэлеметрычная інфармацыя. У час сувязі са станцыяй адлегласць да яе складала 33 мільёны 484 тысячы кіламетраў.

Перадавая ткачыха Аршанскага льнокамбіната Вера Гарахавік.

Фота Л. ПАПКОВІЧА.

СВЕТ МОЖА БЫЦЬ ВЫЗВАЛЕННЫ АД ГРУКАТУ ЯДЗЕРНЫХ ВЫБУХАЎ

АБМЕН ПАСЛАННЯМІ ПАМІЖ М. С. ХРУШЧОВЫМ І ДЖ. КЕНЕДЗІ

Старшыня Савета Міністраў СССР М. С. Хрушчоў і прэзідэнт ЗША Дж. Кенедзі абмяняліся пасланнямі па пытанню аб забароне выпрабаванняў ядзернай зброі. У пасланні М. С. Хрушчова ад 19 снежня 1962 года змешчаны погляды Савецкага ўрада на магчымыя шляхі хутчэйшага вырашэння гэтай праблемы, якія былі б узаемапрыёмнымі для абодвух бакоў.

«Мне здаецца, пан прэзідэнт, — піша М. С. Хрушчоў, — што цяпер настаў час раз і назаўсёды скончыць з ядзернымі выпрабаваннямі, падвесці пад імі рысу. Момент для гэтага вельмі і вельмі падыходзячы».

У гэтай сувязі падкрэсліваецца, што ззаду застаўся перыяд найбольшай вострыні і напружанасці ў Карыбскім басейне і цяпер можна ўшчыльную заняцца іншымі неадкладнымі міжнароднымі справамі, і ў прыватнасці такой даўно наспеўшай праблемай, як спыненне ядзерных выпрабаванняў.

Мы з Вамі стаім на адных пазіцыях адносна таго, што для кантролю за забаронай выпрабавальных ядзерных выбухаў у космасе, атмасферы і пад вадою дастаткова нацыянальных сродкаў выяўлення, піша кіраўнік Савецкага ўрада прэзідэнту ЗША. Аднак да гэтага часу не ўдалося знайсці ўзаемапрыёмнага вырашэння праблемы спынення выпрабаванняў пад зямлёй.

Асноўнай перашкодай да пагаднення з'яўляецца патрабаванне амерыканскага боку аб міжнародным кантролі і інспекцыі за спыненнем падземных ядзерных выпрабаванняў на тэрыторыях ядзерных дзяржаў.

Імкнучыся знайсці ўзаемапрыёмную аснову для пагаднення, Савецкі Саюз зрабіў у апошні час важны крок насустрач Захаду — даў згоду на ўстанавленне аўтаматычных сейсмических станцый як паблізу граніц ядзерных дзяржаў, так і непасрэдна на іх тэрыторыях. Савецкі Саюз заявіў аб сваёй згодзе на тое, каб устанавіць тры такія станцыі на савецкай тэрыторыі, у зонах, у якіх часта бываюць землетрасенні.

На думку савецкіх вучоных, найбольш падыходзячымі месцамі для размяшчэння аўтаматычных сейсмических станцый у Савецкім Саюзе з'яўляюцца раён горада Какчэтаў для сярэднеазіяцкай зоны СССР, раён горада Вадайбо для алтайскай зоны і раён горада Якуцка для далёкаўсходняй зоны.

Аднак не выключана магчымасць абмеркавання прапановы аб іншых месцах размяшчэння аўтаматычных сейсмических станцый у гэтых зонах.

Дастаўка з міжнароднага цэнтра і ў міжнародны цэнтр адпаведнай апячатанай апаратуры для перыядычнай замены яе на аўтаматычных сейсмических станцыях у СССР цалкам магла б ажыццяўляцца савецкім персаналам на савецкіх самалётах. Аднак, калі б для гэтага спатрэбіўся б удзел замежнага персаналу, то савецкі бок мог бы пайсці і на гэта, прыняўшы, у выпадку неабходнасці, меры перасцярогі супраць выкарыстання такіх паездак з мэтай разведкі. «Такім чынам, — піша М. С. Хрушчоў, — наша прапанова аб аўтаматычных сейсмических станцыях уключае элементы міжнароднага кантролю. Гэта вялікі акт добрай волі з боку Савецкага Саюза».

Вы, пан прэзідэнт, і Вашы прадстаўнікі, гаворыцца ў пасланні, спасылаецца на тое, што без хоць бы мінімальнай колькасці інспекцый на месцы Вам не ўдасца ўгаварыць амерыканскі сенат ратыфікаваць пагадненне аб спыненні выпрабаванняў. Гэта ўмова, як мы разумеем, звязвае Вас і не дае магчымасці падпісаць дагавор, які дазволіў бы ўсім нам назаўсёды пакінуць палігоны, дзе праводзіцца выпрабаванні ядзернай зброі. Калі гэта — адзіная цяжкасць на шляху да пагаднення, то дзеля высякароднай і гуманнай мэты спынення выпрабаванняў ядзернай зброі мы гатовы пайсці Вам насустрач у гэтым пытанні.

Кіраўнік Савецкага ўрада выказвае згоду для таго, каб дастаўка, нарэшце, узаемапрыёмнага пагаднення, пайсці ў (Заканчэнне на 2-й стар.)

ЧЫТАЙЦЕ ў НУМАРЫ:

Новая ініцыятыва СССР.

Інтэрв'ю начальніка Упраўлення лёгкай прамысловасці БССР.

Нарыс Г. Мельнікава.

Агляд народных талентаў.

КАБ ЛЕПШ ЖЫЛОСЯ ЛЮДЗЯМ

Вось ужо сем год прайшло з таго часу, як Цімафей Іванавіч Самайлюк вярнуўся з далёкай Аргенціны ў родны Мінск. Яму адразу ж была прадастаўлена работа на спецыяльнасці. Зараз Цімафей Самайлюк працуе токарам на заводзе запасных частак. Дзякуючы добрым умовам працы, саборніцтву з таварышамі па рабоце Цімафей Самайлюк штодзённа перавыконвае нормы пры выдатнай якасці прадукцыі.

НА ЗДЫМКУ: Ц. І. Самайлюк за работай.

Фота І. ДАРОДНЫХ.

Нямала працы ўклаў беларускі народ у справу развіцця свай лёгкай прамысловасці. Многія нашы землі памятаюць, што яшчэ ў даваенныя гады ў рэспубліцы былі пабудаваны буйныя абутковыя, швейныя, трыкатажныя фабрыкі, скураныя заводы і іншыя прадпрыемствы, якія выпускалі тавары шырокага ўжытку. Але ўсё, што было створана працай народа, цалкам разбурылі нямецка-фашысцкія акупанты. Абсталяванне фабрык і заводаў было імі вывезена або знішчана, а будынкі спалены і ўзарваны.

Але беларусы не спалохаліся цяжкасцей. Пры дапамозе ўсіх народаў Саветаў Саюза яны

хутка аднавілі разбураную народную гаспадарку і дабіліся за пасляваенныя гады каласальных поспехаў. Разам з усім народам працавалі над аднаўленнем фабрык і заводаў і работнікі лёгкай прамысловасці Беларусі. Іменна на іх быў ускладзены ганаровы абавязак хутчэй даць населенцтву, абрабаванаму акупантамі, адзенне, абутак і іншыя тавары першай неабходнасці. І з гэтай задачай рабочыя справіліся бліскуча.

Ужо ў 1953 годзе быў дасягнуты даваенны ўзровень прамысловай вытворчасці, а ў наступныя гады значна пераўзыйдзены. Усе прадпрыемствы былі аснашчаны новай тэхнікай з ужываннем перадавой тэхналогіі. Перыяд аднаўлення і развіцця лёгкай прамысловасці БССР характэрны таксама ўзбуйненнем прадпрыемстваў, пераходам на выпуск новай прадукцыі: шарсцяных камвольных тканін, шарсцяных дываноў, высакаякасных ільняных тканін, футравых вырабаў, штучнай скуры і галантарэі з яе, тэкстыльнай і швейнай галантарэі. Цяпер ва ўсіх кутках неабсяжнага Саветаў Саюза можна сустрэць вырабы з маркі беларускіх фабрык і заводаў.

Выпрацоўка вырабаў лёгкай прамысловасці ў цэлым у мінулым годзе ў параўнанні з 1940 годам амаль утроілася, а асобных відаў вырабаў, як абутку скуранога — у тры разы, ільняных тканін — у 4,5 раза, верхняга трыкатажу — у 16 разоў і шарсцяных тканін у 70 разоў! Цяпер на кожнага жыхара рэспублікі вырабляецца шарсцяных, шаўковых і ільняных тканін больш дзесяці метраў, абутку — тры пары, панчошна-шкарпэткавых вырабаў — адзінаццаць пар.

Многія прадпрыемствы лёгкай прамысловасці разрасліся ў апошнія гады ў буйныя камбінаты. Гэта Аршанскі льнокамбінат, на якім працуе каля дванаццаці тысяч чалавек, Мінскі камвольны камбінат, панчошна-трыкатажная фабрыка «КІМ» і швейная фабрыка «Сцяг Індустрыялізацыі» ў Віцебску, абутковая фабрыка Імя

М. ЖУКОўСкі,
начальнік Упраўлення лёгкай прамысловасці БССР

Калініна ў Мінску і іншыя. Дзякуючы гэтаму, з'явілася магчымасць рэзка павысіць і якасць тавараў. Швейныя фабрыкі рэспублікі, напрыклад, выпускаюць цяпер больш двухсот пяцідзесяці назваў вырабаў, абутковыя — каля ста шасцідзесяці. Калектывы мадэляраў і канструктараў працягваюць работу над распрацоўкай новых мадэляў і фасонаў, якія затым разглядаюцца мастацкімі саветамі і ўкараняюцца ў вытворчасць.

Асабліва ўвага ўдзяляецца ў нас пытанням павышэння якасці вырабаў. Заклік перадавых прадпрыемстваў Масквы і Ленінграда дабіцца таго, каб савецкія вырабы былі лепшымі ў свеце, знайшоў у беларускіх рабочых добрую падтрымку.

Гаворачы аб асартыменце вырабаў лёгкай прамысловасці, нельга не адзначыць рост вытворчасці вырабаў для дзяцей. Забеспячэнне дзяцей дабротным адзеннем, абуткам і трыкатажам знаходзіцца пад неаслабным кантролем дзяржавы.

Вялікі клопаты працягваюць на нашых прадпрыемствах лёгкай прамысловасці і пытаннем паліпшэння ўмоў працы на вытворчасці і ў побыце. Як на старых, так і на новых прадпрыемствах строга захоўваюцца нормы аховы працы, тэхнікі бяспекі. Усе заводы і фабрыкі маюць свае клубы, а буйныя — палацы культуры. Большай

частка рабочых жыве ў добраўпарадкаваных дамах, пабудаваных прадпрыемствамі. Для дзяцей рабочых пабудаваны дзіцячыя сады і яслі.

Вельмі добрае ўражанне пакідае ва ўсіх наведванне Аршанскага льнокамбіната. Праспект гарадка тэкстыльшчыкаў з прылягаючымі да яго вуліцамі забудаваны чатырох і пяціпавярховымі дамамі, у якіх жывуць рабочыя і служачыя. У першых паверхах дамоў размешчаны магазіны, парыхмакерскія, паштовыя аддзяленні і іншыя службы. У пасёлку тэкстыльшчыкаў ёсць дзве сярэдня школы, школа фабрычна-заводскага навучання, тэхнікум лёгкай прамысловасці, бальніца, дзіцячыя сады і яслі, палац культуры, палац для школьнікаў-піянераў і студэнтаў. Пры камбінаце створаны прафілакторый, у якім адпачываюць многія рабочыя. Ёсць камбінат бытавога абслугоўвання і свой піянерскі лагер, дачы для дзяцей дашкольнага ўзросту.

Умовы работы і быту, створаныя на гэтым камбінаце, не з'яўляюцца выключэннем. Прыкладна такія ж яны і ў рабочых і іх сем'ях на фабрыках «КІМ» і «Сцяг Індустрыялізацыі», тонкасуконных камбінатах і іншых прадпрыемствах рэспублікі. Рабочыя і служачыя прадпрыемстваў лёгкай прамысловасці рэспублікі прыкладаюць усе намаганні да таго, каб даць савецкаму чалавеку яшчэ больш прыгожых і дабротных вырабаў і садзейнічаць тым самым працітанню любімай Радзімы.

ГРУЗЫ ПОЙДУЦЬ ПА ДНЯПРЫ І НЁМАНЕ

«Толькі зімой, калі будуць замярзаць рэкі, мы будзем мець патрэбу ў Дарданелах і Гібралтары, а ўвесь астатні час з Балтыкі ў Чорнае мора і ў зваротным напрамку грузы пойдучы праз Днепр і Нёман. Гэта мае вялікае народнагаспадарчае значэнне».

Удзельнікі лістападаўскага Пленума ЦК КПСС сустрэлі гэтыя словы Мікіты Сяргеявіча Хрушчоўа дружнымі апладысмантамі.

Траса будучага канала існуе пакуль толькі на картах, толькі ў чаргавых, у праектах, а да тых мясцін, дзе яна праляжа, ужо даўно выйшлі нястомныя даследчыкі, працуюць, не шкадуючы сваіх сіл, неспакойныя разведчыкі.

На разведку трасы канала выйшлі атрады заходняй экспедыцыі гідрапраекту, якія базіруюцца ў сталіцы Літоўскай ССР—Вільнюсе.

Кіраўнік гэтай экспедыцыі А. Д. Гулевіч расказаў нам:

— Летам 1962 года нашы разведчыкі выйшлі на мяркуемую трасу канала ў раёне горада Масты. Нам не ўпершыню давялося быць на гэтым, ды і іншых участках, якія прылягаюць да Нёмана. Заходняя экспедыцыя раней складала падрабязную схему выкарыстання энергетычных багаццяў Нёмана, цяпер жа даследавальнікам прадставяла на месцы прывязаць гэту схему да новых задач—транспартных. Крок за крокам прабіраліся наперад тапографы і геологі. Але нашы даследаванні яшчэ далёка не завершаны. З тэрыторыі Беларусі атрады разведчыкаў увосень перайшлі на літоўскія землі, каб зімой зноў вярнуцца ў Беларусь на рэкі Шчару і Грыўду, дзе ёсць забалочаныя, непраходныя вясной і летам мясціны.

Канал намянога ажывіць суднаходства ў Беларусі, дабратворна адаб'ецца на далейшым развіцці многіх гарадоў, асабліва Пінска, які стане буйнейшым портам Беларусі. Спатрэбіцца ўмацаваць берагі, пабудоваць новыя масты, паляпшыць дарогі, правесці чыгуначныя веткі.

Паміж праектыроўшчыкамі Масквы, Кіева, Вільнюса, Мінска, знятымі праблемамі пракладкі будучага канала, устаноўлены цесныя творчыя сувязі. Нядаўна мінічане ездзілі ў Кіеў і прымалі ўдзел у навуковым форуме, на якім падрабязна абмяркоўваліся будучыя работы і вырашаліся самыя разнастайныя пытанні, звязаныя з праекціроўкай новага вялікага воднага шляху паміж Чорным і Балтыйскім морамі.

(ТАСС).

Я. САДОўСкі.

СВЕТ МОЖА БЫЦЬ ВЫЗВАЛЕННЫ АД ГРУКАТУ ЯДЗЕРНЫХ ВЫБУХАЎ

(Пачатак на 1-й стар.)

тых выпадках, калі гэта будзе прызнана неабходным, на 2—3 інспекцыі ў год на тэрыторыі кожнай з ядзерных дзяржаў у сейсмічных раёнах, у якіх могуць адбыцца якіясьці падазроныя хістанні глебы. Пры гэтым, зразумела, асновай кантролю за пагадненнем аб забароне падземных ядзерных выпрабаванняў з'яўляліся б нацыянальныя сродкі выяўлення ў спалучэнні з аўтаматычнымі сейсмічнымі станцыямі. Павінны быць прыняты меры перасцярогі супраць злоўжывання кантролем з мэтай шпіянажу.

«Мы лічым, што цяпер шлях да пагаднення ляжыць прамы і ясны. З 1 студзеня новага, 1963, года свет можа быць вызвалены ад грукату ядзерных выбухаў. Гэтага чакаюць народы, да гэтага заклікала Генеральная Асамблея ААН», — заяўляе ў заключэнне свайго паслання М. С. Хрушчоў.

У пасланні-адказе прэзідэнта ЗША Дж. Кенедзі ад 28 снежня 1962 года гаворыцца, што ён шчыра спадзяецца, што прапановы, зробленыя М. С. Хрушчовым, будуць карысныя для таго, каб абодва бакі пачалі ісці па шляху да пагаднення.

Я падбадзёран тым, што Вы гатовы прыняць прыярытэтны інспекцыі на месцах, піша Дж. Кенедзі.

Прэзідэнт ЗША заяўляе, што прапанова аб трох месцах у Савецкім Саюзе, у якіх маглі б знаходзіцца сейсмічныя станцыі без персаналу, карысная, але яна не ўяўляецца яму дастаткова далёка ідучай.

Ён лічыць, што сейсмічныя станцыі без персаналу павінны знаходзіцца ў зонах, у якіх часта бываюць сейсмічныя хістанні, і называе раёны камчацкай і ташкенцкай зон. На думку Дж. Кенедзі, можна было б крыху скараціць колькасць станцый на тэрыторыі Савецкага Саюза, арганізаваўшы станцыі на Хакайда, у Пакістане і Афганістане.

Прэзідэнт ЗША лічыць, што закранутыя ім праблемы не з'яўляюцца невырашальнымі. Ён выказвае надзею прадоўжыць сумесную работу ў напрамку эфектыўнага пагаднення аб спыненні ўсіх ядзерных выпрабаванняў.

Адказваючы прэзідэнту ЗША, М. С. Хрушчоў у пасланні ад 7 студзеня 1963 года выказвае задавальненне, што прапановы Савецкага ўрада, накіраваныя на тое, каб у самы бліжэйшы час забяспечыць забарону ўсіх выпрабаванняў ядзернай зброі, ацэненыя правільна.

«Ваш адказ мы разумеем так, што Вы не прырэчыце супраць

таго, што асновай кантролю за пагадненнем аб забароне падземных ядзерных выпрабаванняў павінны з'явіцца нацыянальныя сродкі выяўлення ў спалучэнні з аўтаматычнымі сейсмічнымі станцыямі».

Савецкі Саюз не будзе прырэчыць, піша М. С. Хрушчоў, каб аўтаматычную сейсмічную станцыю для сярэднеазіяцкай зоны СССР перанесці ў Ташкенцкі раён, размясціўшы яе паблізу горада Самарканда, а для далёкаўсходняй зоны—размясціць аўтаматычную станцыю ў Сеймчане, які ўваходзіць у Камчацкі сейсмічны раён.

«Савецкі ўрад пасля кансультацый са сваімі спецыялістамі зрабіў вывад, што на тэрыторыі Савецкага Саюза зусім дастаткова ўстанавіць тры аўтаматычныя сейсмічныя станцыі. Тым больш, што ў Вашым пасланні, пан прэзідэнт, указваецца на магчымасць усталявання аўтаматычных сейсмічных станцый на тэрыторыях, якія прылягаюць да сейсмічных зон Савецкага Саюза—на Хакайда, у Пакістане і Афганістане, зразумела, са згоды адпаведных урадаў»,—гаворыцца ў пасланні. І далей М. С. Хрушчоў піша: «Мы маем права чакаць таго, што і з Вашага боку будуць названы пэўныя раёны, у якіх павінны быць устаноўлены такія станцыі на тэрыторыі ЗША, і пры ўзгадненні месца ўстаноўкі станцый амерыканскім бокам будуць прыняты пад увагу нашы пажаданні».

Кіраўнік Савецкага ўрада выказаў перакананне, што цяпер ёсць усе магчымасці дагаварыцца і па пытанню аб інспекцыі. Ён адзначае: «Мы лічым і працягваем лічыць, што ўвогуле няма неабходнасці ў інспекцыі, і калі мы даём сваю згоду на штогоднюю квоту 2—3 інспекцыі ў год, то гэта робіцца выключна з мэтай ліквідаваць астатнія разыходжанні дзеля дасягнення пагаднення». Савецкі Саюз не прырэчыць супраць таго, каб інспекцыі праводзіліся і ў асейсмічных раёнах пры ўмове, што такія інспекцыі будуць праводзіцца ў межах указанай ім штогодняй квоты.

У пасланні выказваецца надзея, што сустрэчы паміж прадастаўнікамі СССР і ЗША ў бліжэйшы час павінны прывесці да ўзгаднення астатніх нявырашаных пытанняў з тым, каб пасля аднаўлення работы Камітэта 18 дзяржаў па разбраенню нашых прадастаўнікі змаглі паведаміць яму, што дарога да заключэння пагаднення аб забароне ўсіх выпрабаванняў ядзернай зброі адкрыта».

Андрэй Андрэевіч Хвескавец.

фіі, якія стаяць на сталі. На адной з іх дзве дзяўчынкі, вясёлыя і жыццярэдасныя. Андрэй Андрэевіч сказаў:

— Мае дочки. Старэйшая Тамара — ўжо школьніца, выдатніца вучобы. А Танечцы толькі чацвёрты пайшоў.

Ён узяў у рукі фатаграфію:

— Шчаслівыя яны ў мяне, а значыць, і я шчаслівы. Гэта не мае дзяцінства...

Так, у дзяцінстве Андрэю жылося не лёгка. Яго бацька нават не меў за што сфатаграфавать сына.

Ды каб толькі гэта!

Сын малазямельнага селяніна з вёскі Выжлавічы, што на Піншчыне, Хвескавец-старэйшы вымушан быў у 1929 годзе ў пошуках кавалка хлеба адправіцца за акіян, у далёкую Бразілію, нават не ўбачыўшы свайго першынца — сына Андрэя, які нарадзіўся ўсяго праз два месяцы пасля ад'езду бацькі. А праз некалькі год ён пісаў з Уругвая, з горада Монтэвідэо. Нарэшце, пасля сямігадовай разлукі, у 1937 годзе, туды прыехалі маці з Андрэем.

Аб жыцці ў Монтэвідэо Андрэй Андрэевіч не любіць расказаць. Жылося там не солідна. Бацька працаваў, а маці мыла людзям бялізну, падлогі, даглядала чужых дзяцей. У трынаццаць год пайшоў на свой хлеб і малы Андрэй. Працаваў у траіх, а кватэры сваёй не мелі.

У 1952 годзе сям'я Хвескаўцоў вярнулася на Радзіму, у горад Пінск.

Вялікія змены адбыліся ў сям'і Хвескаўцоў пасля вяртання на Радзіму. Возьмем хоць бы самога Андрэя Андрэевіча. Без адрыву ад вытворчасці ён скончыў дзесяць класаў. Радавым матросам прышоў працаваць на цеплаход. А цяпер Андрэй Андрэевіч працуе памочнікам капітана.

Ёсць у Андрэя Андрэевіча і планы на будучае. Ён працягвае вучобу ў школе камандна-

га складу пры Пінскім вучэбным камбінаце рачнікоў, каб потым перайсці працаваць капітанам судна.

Вось так жыве і працуе Андрэй Хвескавец, і за гэта яму гонар, пашана і давер'е савецкіх людзей. Як сумленнага працаўніка калектыву пінскіх рачнікоў чатыры гады таму назад прыняў яго ў рады Камуністычнай партыі Савецкага Саюза.

— Той дзень, калі мяне прынялі ў партыю, — гаворыць Хвескавец, — запомніўся на ўсё жыццё. Здаецца, сіл прыбавілася.

Добра склалася і асабістае жыццё Андрэя. Ён ажаніўся са сваёй зямлячкай. Зараз у іх дзве дачкі. У Андрэя Андрэевіча добрая кватэра ў Пінску. Па-новаму зажылі і іншыя члены сям'і Хвескаўцоў. Андрэй-старэйшы таксама працуе і жыве ў Пінску.

У час нашай гутаркі на судна зайшоў высокі, статны юнак.

— Мой малодшы брат Васіль, — прадставіў яго Андрэй Андрэевіч, і дадаў: — Хутка стане спеваком.

— Хутка-не хутка, а праз два гады, — адказаў Васіль. — Вось толькі скончу музычнае вучылішча.

У час нашай гутаркі я і не заўважыў, як на сталі з'явілася нейкая кніжка.

— Мая працоўная кніжка з Монтэвідэо, — растлумачыў Андрэй Андрэевіч.

Перагортваючы старонкі гэтага дакумента, я заўважыў на ім адбіткі пальцаў, якія зрабілі Андрэю, калі яму было пятнаццаць год.

— Гэта такое давер'е чалавеку ў капіталістычным «раі». Бегагу для памяці.

Вечарэла, калі мы развіталіся з Андрэем Хвескаўцом.

Што ж, шчаслівага табе плавання ў новую навігацыю пятага года сямігодкі. Табе цяпер не страшныя ніякія хвалі. Курс у цябе правільны!

Г. МЕЛЬНИКАУ.

РОДНЫЯ МЯСЦІНЫ

Фотаацюд
П. НИКІЦІНА.

Сцэлецца, сцэлецца
У полі мяцеліца
Косамі светлымі
Па-над палеткамі.

Вей прыбеглі
Пад вочы вакон.
Снежна і бела
І ціха вакон...

Максім ЛУЖАНІН,

На чарзе 80 наваселляў

У Слуцку заселен новы 48-кватэрны жылы дом па вуліцы Леніна. Памяшканне мае цэнтральнае ацяпленне, вадаправод і газ. Кватэры ў ім атрымалі рабочы завод «Пралетарый» Аляксей Ерме-

коў, работнік вытворчага калгасна-саўгаснага ўпраўлення Мікалай Якімовіч і іншыя.

Побач будзеца 80-кватэрны жылы дом, які будзе здадзены ў эксплуатацыю ў другім квартале сёлетняга года.

В. МАКАРЭНЯ.

ВЕЛІЧНЫЯ поспехі Савецкай Радзімы — горадасць і радасць усіх сумленных нашых суайчыннікаў за мяжой. І ў якой бы краіне ні жылі нашы землякі, пераважная большасць іх берагла любоў да Радзімы і засталася яе патрыётамі. Гэтыя суайчыннікі падтрымліваюць сувязь з Радзімай, цікавяцца жыццём і поспехамі нашага народа.

Многія з іх, каб не адставаць не толькі ад бягучых падзей, але і ад культурнага жыцця нашай краіны, ствараюць хатнія бібліятэчкі. У іх — часопісы, кнігі беларускіх і рускіх пісьменнікаў. Гэта садзейнічае сувязі з Радзімай, пашырэнню кантактаў паміж суайчыннікамі за мяжой, дапамагае моладзі ў вывучэнні мовы бацькоў і духоўнаму ўзбагачэнню. Нашы чытачы за мяжой часта звяртаюцца ў Беларускаю секцыю і рэдакцыю газеты «Голас Радзімы» з просьбай выслыць ім літаратуру на роднай мове. Мы ахвотна выконваем іх просьбы і высылваем падручнікі, спеўнікі, календары, ноты, мастацкую літаратуру, у тым ліку і дзіцячую. Аб цікавасці да роднай літаратуры сведчаць дзесяткі пісем, атрыманых рэдакцыяй з розных краін. Вось што піша нам наша суайчынніца Марыя Гарох з Бельгіі:

«Пасылку з кнігамі і календарамі, а таксама кнігі для дзяцей атрымала. За ўсё гэта я, мой муж і дачка ад усяго сэрца дзякуем вам. Як мне прыемна, што савецкія людзі клапацяцца і абя мне. Хоць і далёка я ад Радзімы, але сагрэта яе цяплом, і смутак адзіноцтва лягчэй пераносіцца. Мой муж добра размаўляе, піша і чытае паруску. Дачка чытае і піша добра, але размаўляць ёй цяжэй. У гімназіі ёй прыходзіцца вывучаць іншыя мовы, і для рускай застаецца мала часу. Яна шмат навучылася ў час падарожжа на Радзіму і зараз пералісваецца на рускай мове з новымі сябрамі і роднымі. Калі чытаю кнігі пра Савецкую Беларусь, успамінаюцца тыя шчаслівыя гады, калі жыла на радзіме.

Усе кнігі, якія я атрымала ад вас і ўжо прачытала, вельмі спадабаліся. Кніга для мяне — самы лепшы сябра. З ёю забываеш усе клопаты.

Асабліва я была рада кнігам аб Айчынай вайне. Будучы ў Германіі ў час вайны, я не бачыла, што адбывалася на Радзіме, так што яны для мяне асабліва дарагія. Калі прачытаю ўсе кнігі, то занясю іх у нашу бібліятэку Саюза савецкіх грамадзян. Такім чынам усе члены Саюза змогуць іх прачытаць. А кнігі для дзяцей перадам у рускую школу нашага аддзела. Календарамі і ўсім тым, што атрымала з Радзімы, таксама падзялюся з землякамі. Яшчэ раз дзякую за клопаты. Жадаю ўсім вам вялікіх поспехаў у будаўніцтве камунізма.

Не менш гарачыя словы ўдзячнасці і сардэчнай цеплыні прыслаў у рэдакцыю наш зямляк Іван Сіняўскі з Францыі:

«Кнігі і календары атрымаў якраз напярэдадні Новага года. Яны прынеслі мне вялікае задавальненне і радасць. Кнігі вельмі цікавыя. Гэтых кніг я яшчэ не чытаў, бо такіх няма ў Ліёнскай бібліятэцы, а я іх вельмі хацеў прачытаць. Не знаходжу слоў удзячнасці за вашу дабрату.

«Атрымаў ад вас кнігі, — піша і зямляк Іван Кулініч з ЗША. — Ад усяго сэрца дзякую за такі каштоўны падарунак. Нельга без слёз чытаць, як сыны і дочки Радзімы не шкадавалі жыцця, пераносілі гора і пакуты дзеля перамогі над гітлераўскімі сабакамі. Подзвіг нашага народа ніколі не забудзецца».

Кнігі на роднай мове з'яўляюцца найлепшым духоўным пажыткам для нашых землякоў, і яны стараюцца падзяліцца імі са сваімі сябрамі і знаёмымі. Вельмі добра выказаўся аб гэтым у сваім пісьме наш зямляк А. С. з Бельгіі:

«Ваш навагодні падарунак — кнігі і календары — атрымаў, за што шчыра дзякую. Вы разумееце, як цяжка нам за мяжой жыць без духоўнага пажытку, і тое, што вы прыслалі, нам патрэбна, як свежае паветра. Гэтым пажыткам дзялюся з іншымі суайчыннікамі і ад іх імя таксама вялікае дзякуй. Усё гэта нас вельмі звязвае з нашай Радзімай.

Частку кніг я прачытаў і ўжо раздаў. Іх чытаю не адзін я, тут ёсць яшчэ рускія. Яны карыстаюцца кнігамі з маёй невялікай бібліятэкі, кнігі для якой я набыў у Парыжы і іншых гарадах.

Вашы кнігі цудоўныя і выбар добры. Яшчэ раз вялікае дзякуй, не забывайце нас».

А вось яшчэ пісьмо. Яго прыслаў у рэдакцыю наш зямля Іван Кірылюк з Канады.

«Вашы кнігі атрымаў. Прачытаў і адвёз іх у клуб, які я наведваю. Павінен адзначыць, што клуб гэты складаецца толькі з беларусаў. Калі я зайшоў у памяшканне і паведаміў, што атрымаў бібліятэчку мастацкай літаратуры з Радзімы, то ўсе кінупіся да мяне і расхвталі кнігі».

Многія дзеці нашых суайчыннікаў вывучаюць беларускую або рускую мовы. Мы з свайго боку заўсёды гатовы дапамагчы ім падручнікамі, мастацкай і іншай літаратурай. Чытаючы савецкую літаратуру, дзеці нашых землякоў змогуць хутчэй далучыцца да вялікай культуры нашага народа. Таму мы раім усім уладальнікам бібліятэчак абменьвацца паміж сабой кнігамі, як гэта ўжо робяць многія нашы землякі. Трэба, каб кожны наш суайчыннік быў чытачом савецкай літаратуры, і ў гэтай справе мы заўсёды ахвотна дапаможам вам.

Г. БЯЛЬКЕВІЧ.

РОСКВІТ ТАЛЕНТАЎ

Выступленне Брэсцкага гарадскога ансамбля песні і танца.

Фота М. БУГЛАКА.

КІНО

ВУЛІЦА МАЛОДШАГА СЫНА

У приморскім горадзе Керчы жыві хлопчак. Звалі яго Валодзем Дубініным. Гэта быў звычайны хлопчак, вясёлы і адважны. Ён будаваў мадэлі самалётаў, хадзіў з бацькам на рыбалку, ахвотна гуляў з малымі і вельмі хацеў быць падобным на лётчыка Валерыя Чкалава і таму пастаянна загартоўваў сваю волю. У Валодзі было добрае і мужнае сэрца, і чакала яго вялікае і светлае жыццё...

Так пачынаецца новы каляровы беларускі мастацкі фільм «Вуліца малодшага сына», які апавядае аб мужнасці савецкіх людзей у гады Вялікай Айчыннай вайны. Хоць падзеі, паказаныя ў новай карціне, развіваюцца не ў Беларусі, а ў Крыме, яны блізкія і зразумелыя нашаму народу, народу, які з першых дзён вайны ўзяўся за зброю, каб граміць ненавіснага ворага.

На экране — дні вайны. Пацямнела неба, куды запускаў Валодзя свае легкакрылыя самалёты. А потым прыйшоў той страшны дзень, калі на вуліцы старой Керчы ступілі каваныя фашысцкія боты. І тады ўсе, хто мог трымаць у руках зброю, пайшлі пад зямлю, у каменаломні.

Фільм паказвае, як каля двух месяцаў фашысты вялі жорсткую асаду падземнай крэпасці. Там, у душным, сырм змроку, мужна трымалі свой рубж партызаны Керчы. А Валодзя Дубінін зрабіўся партызанскім разведчыкам. Многа подзвігаў ён здзейсніў і загінуў як герой.

Валодзею Дубініну было ўсяго 14 год, калі трагічна абарвалася яго жыццё. Але тыя, за каго аддаў сваё жыццё хлопчак, не забудуць яго ніколі. Аб ім спяваюць песні і складаюць вершы. Яго імем называюць беларускі рэжысёр Л. Голуб, пастаноўшчык такіх выдатных карцін, як «Дзеці партызана», «Міколка-паравоз», «Дзяўчынка шукае бацьку» і іншых, якія ішлі на экраны розных краін.

ваюць вуліцы гарадоў і піянерскія атрады. Пра Валодзею пішуць кнігі. І пра яго, юнага піянера, малодшага сына партыі камуністаў, расказвае гэты фільм, пастаўлены па аднайменнай кнізе Л. Касіля і М. Паляноўскага.

Вядома, увесё матэрыял вялікай кнігі не мог змясціцца ў фільме, многім давялося ахвяраваць. Аднак прынцып раскрыцця вобраза юнага разведчыка быў захаваны. Кінематаграфісты студыі «Беларусьфільм» паказалі не толькі подзвігі піянера-партызана, але і станаўленне яго характару. Здымаў фільм пра Валодзею Дубініна

Нягледзячы на трагічнасць падзей, паказаных у фільме «Вуліца малодшага сына», і смерць героя, карціна аптымістычная, таму што галоўнае ў ёй — героіка і характэрнае подзвігаў імя Радзімы.

Сімвалічныя ў фільме фінальныя кадры. Тысячы піянераў ідуць па вуліцы імя Валодзі Дубініна на гару, з якой Валодзя запускаў мадэлі планераў. Адсюль ляціць у неба ракета з імем Валодзі Дубініна, запушчаная рукамі юных лётцаў, што працягваюць справу, за якую ён аддаў сваё жыццё.

Я. ВЫСОЦКІ.

НА ЗДЫМКУ: кадр з фільма «Вуліца малодшага сына».

РАСКАЗВАЮЦЬ...

ПАНУ ЭРЛІХУ

Будучы рассяянным, вядомы вучоны Эрліх штодзённа пісаў на картках распараджэнні сваім асістэнтам і супрацоўнікам. Каб не забыць аб важных заданнях або ўроках, ён пісаў такія ж карткі і для самога сябе. Баючыся, аднак, што ён можа забыць аб гэтых картках, Эрліх для большай надзейнасці пасылаў іх самому сабе па пошце.

ГОД НЕ СУПАДАЕ

Нямецкі матэматык Юлій Вільгельм Дэдэкінд памёр у 1916 годзе, 84 гады ад роду. Аднак ужо ў 1904 годзе ў адным з даведнікаў з'явілася ўказанне, што ён памёр 4 верасня 1899 года. Дэдэкінд успрыняў гэта з гумарам і напісаў выдаўцу: «Дзякую Вам за памылку або мне, але панорна прашу прыняць пад увагу, што ў даце маёй смерці год не зусім супадае».

ВУЧОНЫ У ЦЫРКУ

Англіскі вучоны Томас Янг пачаў чытаць у двухгадовым узросце, у шэсць год ён вучыў геаметрыю, ва ўзросце васьмі год самастойна выконваў геадэзічныя работы. Ён ведаў многа замежных моў, займаўся егіпецкімі іерогліфамі. Янг сцвярджаў, што кожны чалавек, калі захоча, можа зрабіць тое, што ўмеюць рабіць іншыя. У адпаведнасці з гэтым ён навучыўся іграць на ўсіх інструментах, якія тады існавалі, стаў выдатным знаўцам мастацтва, займаўся оптыкай, акустыкай, караблеставаннем, астраноміяй, фізіялогіяй, медыцынай, заалогіяй, філалогіяй і іншымі навукамі. Янг нават выступаў у цырку (займаўся вальтыжыроўкай, хадзіў па канале).

У перыяд курортнага сезону.
— Паглядзіце на мой здымак, доктар: адны косці.

— Паслухайце, як бегла іграе мая Машанька!

Спорт Спорт Спорт

ПЕРАМОГА ШАХМАТЫСТАУ

Тры дні ў Маскве праходзіў турнір шахматыстаў Акадэміі навук ССРСР, Акадэміі навук УССР і Акадэміі навук БССР. Першае месца з 7 ачкамі з 10 матчаў заваявала каманда Акадэміі навук Беларусі.

ТРАФЕЙ ЗАСТАЕЦА У РОДНЫМ ГОРАДЗЕ

У Брэсце ўпершыню разыгрываўся прыз герояў абароны Брэсцкай крэпасці. У лёгкаатлетычных спаборніцтвах удзельнічалі каманды спартсменаў-чыгуначнікаў Масквы, Ленінграда і зборнай каманды Брэста.

Каму дастанецца кубак? Гэтае пытанне хвалявала шматлікіх аматараў спорту. У першым забегу на 150 метраў з бар'ерамі брэсцкая спартсменка Людміла Шумская ўстанавіла новае дасягненне Беларусі для дзяўчат у закрытым памяшканні—19,5 секунды. Беларускія лёгкаатлеты ўстанавілі сем новых вышэйшых дасягненняў для закрытых памяшканняў. Прыз герояў Брэсцкай крэпасці застаўся ў родным горадзе.

МІЖНАРОДНЫЯ СУСТРЭЧЫ

Багаты для беларускіх спартсменаў календар міжнародных сустрэч на 1963 год. Па дзесяці відаў спорту адбудзецца семнаццаць сустрэч.

Барцы класічнага стылю ў лютым баюваць у Венгрыі, а ў ліпені памераюцца сіламі з барцамі Румыніі. Гасцямі мінскіх барцоў вольнага стылю будуць барцы Фінляндыі. Беларускія каманды па баскетболу ў ліпені правядуць дзве сустрэчы. Спачатку яны выедуць у Польшчу, а затым у Мінску сустрэнуцца з баскетбалістамі Чэхаславакіі. Валейбалісты ў ліпені наведуюць Польшчу, а ў снежні будуць прымаць у Мінску валейбалістаў ГДР.

Гімнасты Беларусі ў верасні ў Каўнасе прымуць таксама ўдзел у матчы гімнастаў Польшчы, Літвы, Латвіі, Эстоніі, у снежні выедуць у Балгарыю.

Нашы фехтавальшчыкі ў чэрвені паедуць у Румынію, баксёры ў кастрычніку — у Швецыю, акрабаты ў маі — у ГДР.

Юныя фігурысткі Мінска на занятках у парку імя Горкага.

РЕДАКЦЫЯНАЯ КАЛЕГІЯ

НАШ АДРАС

Мінск, Ленінскі праспект, 77. Дом друку, Рэдакцыя газеты «Голас Радзімы».